

Jordi Ortiz

SOMNIS

L'ECIÈCTICA

bromera

PREMI DE NARRATIVA ANTONI BRU CIUTAT D'ELX

Recordo amb claredat una nit de fa molt de temps. Jo devia tenir tres anys, quatre a tot estirar. Aparentment estava adormit, però era conscient de tot. Sua-va abundantament, em removia frenèticament al llit i m'entortolligava amb els llençols. Gemegava i tot. És clar que jo no percebia tota aquesta agitació; vivia en un altre món.

Em van sacsejar l'espatlla. Vaig obrir els ulls dolorosament i em vaig enfrontar a la foscor. Em vaig espantar. Una llum tènue es filtrava per una obertura. Em va costar adonar-me que era una esclatxa deixada per una porta entreoberta, la porta de la meva habitació. Però, què feia jo allà? Estava desorientat i vaig trigar a adonar-me que hi havia algú amb mi. La mare estava asseguda al meu costat mirant-me amb cara de preocupació. Vaig preguntar-li:

–On és la senyora del vestit vermell?

–Quina senyora?

–La senyora del vestit vermell –vaig repetir enfurrunyat.

La mare es va armar de paciència. Em va amoixar els cabells, em va atreure cap a si i va fer que li posés el cap damunt la falda. Duia una camisa de dormir que li havia

vist moltes vegades. Era suau de tan gastada com estava. Em va agradar sentir-ne el tacte a la galta.

—Rei, la mare no sap res de la senyora del vestit vermell. M'ho vols explicar?

La mare era molt llesta. A poc a poc, esforçant-me per recordar-ne els detalls, vaig relatar a la mare una història que, sentint-la, em va decebre. No era capaç d'explicar fidelment el que passava amb la senyora del vestit vermell. I no era tan sols el meu llenguatge de nen de tres anys (o quatre), ni la meva comprensió infantil. Senzillament, intuïa que la mare no podria entendre'm del tot, i em desesperava la impossibilitat de transmetre-li els meus sentiments, els veritables, i el que la senyora del vestit vermell i tot el que l'envoltava representava per a mi. No obstant aquesta limitació insalvable, vaig començar a narrar.

Hi havia una senyora que duia un vestit vermell. No sé si era gran o jove, alta o baixa, prima o grassa. No importava. Només importava el seu vestit. Era vermell. Potser era de tirants, potser de màniga llarga. No ho sé, suposo que aquest detall no tenia cap transcendència. El que sí que sé és que el vestit era vermell. No del color de les maduixes, ni del color de la sang; ni tan sols del color de la síndria per dins o de les roses que el pare havia regalat a la mare una setmana abans. Era del color exacte de les cireres quan encara no es poden menjar. En aquell moment en què, segons que deia la mare, eren

verdes, però no ho eren pas, de verdes; eren evidentment vermelles, d'un vermell idèntic al del vestit de la senyora. No duia sabates ni cinturó ni bossa ni arracades. Res llevat del vestit vermell.

La mare es va interessar per si hi havia algú més. No, ningú. Només la senyora. Em va preguntar si el vestit era bonic. Vaig dubtar. Vaig contestar que sí, però no n'estava segur. Tan sols sabia que el color era el que havia de ser, era impossible imaginar la senyora vestida amb un vestit d'un altre color. La mare va suposar que hi havia alguna cosa més a dir i em va convidar a explicar què feia la senyora.

Caminava. Tot i anar descalça no li feien mal els peus. Se li marcaven els genolls a la part davantera del vestit, ara l'un ara l'altre. Si no ho havia entès malament, la divertia caminar, o potser era que necessitava fer-ho, perquè no parava ni un moment. La mare devia considerar-ho una activitat molt avorrida, perquè em va urgir preguntant-me què més. No hi havia res més. Caminava, això és tot. Caminava per una ciutat, perquè hi havia cases i fanals i carrers pertot. Era una ciutat buida, emperò. Tan sols hi caminava la senyora del vestit vermell. Els carrers no tenien nom i la senyora no en seguia cap de particular. Ella caminava en línia recta. Si arribava davant de la paret d'un edifici, alçava un peu fins a posar-lo pla damunt la superfície vertical, s'impulsava lleugerament amb l'altre, i ascendia sense esforç. Era

com caminar, només que mirant cap amunt. No queia, és clar. No podia caure. La raó era el vestit vermell, això ho impedia. La mare em va interrompre per dir-me que no provés de fer-ho, que fugís de les altures i que no m'enfilés enlloc. No havia entès que la senyora del vestit vermell era l'única que podia caminar d'aquella manera.

La història acabava quan la senyora del vestit vermell pujava per la façana d'un edifici de mil pisos. En realitat no hi havia paret sinó vidrieres. Vidrieres fredes, i perilloses si arribaven a trencar-se, perquè podrien tallar els peus de la senyora. Després del pis número mil no hi havia res més. Un peu nu penjava a l'aire. A la senyora no li venia de gust baixar i no sabia on anar. Si hagués tingut ales, hauria volat. De fet, va desitjar que li cresquessin unes ales enormes de ploma blanca que la duguessin ben lluny. Però no podia ser, perquè el vestit no estava pensat per tenir ales; s'hauria estripat, i això era impensable.

La mare em va dir que no hi havia edificis de mil pisos, i que les persones no poden tenir ales, perquè si no serien ocells i no persones. I que no havia de preocupar-me perquè tot havia estat un somni. La mare no havia entès res. Em vaig desesperar. No sabia com fer-li comprendre que la senyora del vestit vermell era més real que la meva habitació, que la camisa de dormir de la mare o que la impaciència del pare, a qui sentia remugar des del seu llit. Únicament vaig encertar a dir:

–La senyora del vestit vermell ha vingut molts dies.
Tots els dies.

I llavors la mare em va assegurar:

–Doncs ja no vindrà més. I saps per què?

Jo no en tenia ni idea, però confiava en la mare. Vaig fer anar el cap d'un costat a l'altre sense poder dir paraula. La mare em va dir:

–Perquè m'ho has explicat. Si mai et torna a passar una cosa així, has d'explicar la història a algú i no tornarà.

–Mai més?

–Mai més. T'ho prometo.

La mare em va tapar ben tapat. Les pesades mantes m'arribaven fins a la barbeta, i ni una engruna de fred no podia penetrar al llit. Em va fer un petó al front, em va dedicar un somriure i va marxar, no sense manar-me:

–I ara a dormir.

La vaig sentir ficar-se al llit. El pare, amb veu pastosa, li va preguntar:

–Què li passa? Es troba malament?

–No. Un malson –va xiuxiuejar la mare.

No ho havia entès. Amb els ulls ben oberts repassava el relat que havia fet a la mare. M'esforçava per trobar una altra manera d'explicar-me, perquè la mare sabés que allò no era un somni. No ho vaig aconseguir. Amb el temps he comprès que no somio. No he somiat mai. La senyora del vestit vermell era... Hum, no sé què era.

Només sé que no era un somni. Els altres somien, jo no. Jo vaig percebre el tacte sedós del vestit, com si el duqués damunt la pell, i vaig sentir al rostre l'aire geliu al capdamunt de l'edifici de mil pisos. Però no, no era jo qui duia el vestit vermell, era la senyora. Alhora que compartia amb ella les seves sensacions, la veia pujar i empetitir-se fins a desaparèixer a les altures.

La història no l'havia inventada jo, no era la meua història. Jo no n'era un personatge. Jo era dins i fora al mateix temps. Tot plegat massa complicat per explicar-ho amb simples paraules.

En qualsevol cas, la mare va acabar tenint raó: la senyora del vestit vermell no va tornar mai més. Ni vaig alegrar-me'n ni em vaig entristir. A tres anys (o quatre) ja entenia que determinades coses s'havien d'acceptar com venien. La presència o l'absència de la senyora del vestit vermell era una d'aquestes coses que no depenen de la pròpia voluntat.

He viscut aproximadament quaranta anys de tranquil·litat. He fet la meua vida amb normalitat. Vaig estudiar i em vaig fer dentista. Vaig posar una consulta, una consulta petita però acollidora, i vaig guanyar alguns calerons. Em vaig casar amb la Marta i vam tenir dues filles. La gran, la Sílvia, era a punt de fer divuit anys; la petita, la Meritxell, tan sols en tenia sis. Un dia, no sé per què, la calma es va acabar. A mitja nit em vaig incorporar al llit de cop, fent un xiscler curt però revelador. La Marta es va despertar sobresaltada.

–Què passa? Què tens?

Quan vaig haver recuperat un ritme normal de respiració, vaig dir-li:

–No és res. He tingut un somni.

De fet havia tingut... una experiència, no pas un somni. Però hauria estat incapaç d'explicar-ho a la Marta, com no ho havia aconseguit quaranta anys enrere amb la mare. Dir que era un somni ho feia més entenedor per als altres.

–Au, no hi pensis i torna a adormir-te.

Em vaig excusar dient que anava a beure un got d'aigua. La vaig agafar de l'aixeta, ben freda. Mentre la bevia vaig treure el cap per les habitacions de les nenes. Dormien en cambres separades des que la Sílvia havia reclamat intimitat, ja feia tres anys. Cap de les dues no m'havia sentit cridar. La Meritxell encara dormia abraçada a un peluix, un ninot estripat que s'estimava molt, però que reclamava ser llençat a les escombraries. Li faltava un ull i el farcit sortia per les costures d'una cama i dels dos braços, la cua s'havia perdut feia molt de temps i estava tan brut que ningú no recordava quin era el color del ninot quan el vam portar de la botiga.

Aquell va ser l'últim dia que podríem considerar normal. Jo ho vaig veure a venir de seguida. No vaig dormir més aquella nit. Quan la Marta es va llevar, va trobar-me assegut al sofà del menjador. El cap em donava voltes. Sospitava el que passaria la nit següent... i va passar. Un altre cop em vaig aixecar. El xiscle va ser massa fort i no

solament vaig despertar la Marta. Al cap d'un moment, la Meritxell, amb cara d'espant, apareixia a l'habitació preguntant atemorida què passava. En veure'm suós i trasbalsat va començar a somicar i es va refugiar en braços de la seva mare repetint «Què li passa al papa? Què li passa?».

Va costar calmar-la. Finalment, vaig convèncer-la que estava perfectament i la vaig acompanyar al llit. Va estrènyer fort el peluix i el va deteriorar una mica més encara. La Marta m'esperava asseguda al llit, amb les cames penjant pel seu costat. S'havia posat una bata.

–Pots dormir tranquil·la, que ja m'ha passat –vaig mentir.

–M'he desvetllat. La nena s'ha espantat molt. Què tens? Ja van dues nits seguides.

Em vaig posar la bata jo també, però no vaig seure. Vaig decidir explicar a la Marta la història de la senyora del vestit vermell. Ella em va escoltar atentament. Quan vaig acabar em va preguntar:

–Tornes a somiar-la?

–No somi... Tant se val. No, el somni és un altre. El mateix ahir i avui. I sé que tornarà demà i demà passat i demà passat l'altre i...

–I per què no me l'expliques? Segurament la teva mare tenia raó i el somni no tornarà.

–Molt bé –vaig dir–. Preparat per sentir una història.